

Artikel geprint vanaf Jazzenzo.nl

Opera 'over de bergen' fantastisch uitgewerkt

CONCERTRECENSIE. Opera 'over de bergen' van Corrie van Binsbergen en Josse de Pauw. Rotterdam, Schouwburg, 5 juni 2010.
beeld: Herman Sorgeloos
door: Rinus van der Heijden

Verlangen. Daarover gaat 'over de bergen', een project van componiste/gitariste **Corrie van Binsbergen** en de Vlaamse theatermaker Josse de Pauw onder de vlag van Muziektheater Transparant en Stichting Brokken. De opera beleefde zaterdag tijdens de Operadagen Rotterdam '10 in de Rotterdamse Schouwburg de **Nederlandse première**.

Josse de Pauw als vehikel voor het verlangen. Het decor van 'over de bergen' is prachtig. Sean Bergin vertolkt De Tijd.

Verlangen, de motor van de menselijke begeerte, verlangen ook dat onze gedachten en handelingen stuurt; maak daar maar eens iets van! Corrie van Binsbergen en **Josse de Pauw** stelden zichzelf deze opdracht en besloten die vorm te geven in een opera en dan wel in het frame van **muziektheater**. Daarbij is het onontkoombaar, dat de emotie 'verlangen' ook wordt uitgebeeld, een visuele betekenis krijgt. Hiervoor werd een menselijk vehikel ingezet, Josse de Pauw zelf, die door beeldend kunstenaar **Michaël Borremans** werd 'aangekleed'. Het resultaat was een kruising tussen een (speelgoed)dier en een mens, gehuld in een pak van teddyberenstof, met dikke buik en daaronder aan de voorkant de billen van een **achterwerk**, een smurfenmuts, veel te lange armen en handen als klauwen.

Dit vehikel, een wezen vol verlangen, botst aanhoudend met zijn eigen innerlijk. Dat wil zeggen dat verlangen en daaraan gekoppeld **gemis** voortdurend worden belicht, omgekeerd, op zijn kop gezet. Josse de Pauw doet dit met zelfgeschreven teksten, die druipen van poëzie, beschouwing, **humor** en vooral een eigen kijk op de hedendaagse wereld om ons heen.

'over de bergen' wordt gekenmerkt door een **fantastische uitwerking** in werkelijk alles: de teksten, muziek, aankleding van het podium, licht en geluid. Het podium bevat een futuristische houten, asymmetrische loopbrug, waarover De Pauw zich beweegt. Op een aantal plekken, op diverse hoogtes bevindt zich een aantal van de **zeventien musici** die de opera verklanken. Corrie van Binsbergen staat op de vloer van het podium, middenin het beeld én haar muziek.

Sterrenhemel

Die muziek **schittert** boven alle sterke pijlers van 'over de bergen' als een sterrenhemel tijdens een heldere nacht. De in een strakke partituur neergelegde compositie doet denken aan **eigentijdse gecomponeerde muziek**. Corrie van Binsbergen heeft met haar achtergrond van onder meer jazz echter voldoende ruimte gelaten voor improvisatie en dus voor openheid en **frisheid**. De muziek is spannend vanaf de eerste noot en het is de grootste verdienste van de componiste dat zij gedurende tachtig minuten die spanning **onafgebroken** kan laten bestaan. Dat lukt moderne kunstenaars in slechts enkele gevallen.

De blazers en sopraan Claron McFadden maken onderdeel uit van het decor. Josse de Pauw vertelt. Componiste Corrie van Binsbergen als vertellend gitarist.

Vehikel De Pauw, gitariste Van Binsbergen en jazzmusicus **Sean Bergin** als personificatie van De Tijd, zijn in feite de hoofdrolspelers. Zij vertellen ieder op hun eigen manier hun verhaal over verlangen en tegelijk doen zij dat in een alles omspannende versie met sopraan Claron McFadden en de overige musici. **Claron McFadden** is de verpersoonlijking van de zuivere kant van verlangen, de sirene stem die van over de bergen voor helderheid staat. Het oog voor details zorgt dat het samengaan van de '**klassieke**' stem van de sopraan prachtig en naadloos mengt met het 'poppy' koor van Vera en Beatrice van der Poel, maar ook met het geluid van de blazers.

Al zijn alle elementen van de klassieke opera aanwezig, 'over de bergen' zou je ook een **oratorium** kunnen noemen omdat het vehikel nergens zingt, maar 'slechts' vertelt. Josse de Pauw doet dat poëtisch met teksten als 'Hij deemsterde weg' en 'Zijn lijf was niet meer dan hunkerend vlees'. Ze zijn **confronterend** als hij verhaalt over de burger die blij is met zijn huisje, gezinnetje en autootje en verzoenend als hij (eigen?) idealen laat doorschemeren. De Pauw toont lef in zijn apenpakje, waaronder zijn **dunne benen** als staken uitsteken, gehuld in grote bergbeklimmersschoenen. Hij geeft zich bloot, zoals ook de anderen doen, ieder op hun eigen, **naturelle** manier.

Té poëtisch

Toch schuilt juist in de niet aflatende stroom dichterlijke woorden het enige **minpuntje** van 'over de bergen'. Hoewel Josse de Pauw zijn teksten op aangenaam gevarieerde wijze declameert, zijn ze net iets **te poëtisch** om boeiend te blijven. De overkill aan gezochte schoonheid gaat gaandeweg de opera tegenstaan en dat is in een productie die van de eerste tot de laatste minuut boeit, nou **doodjammer**. Een ietsje minder was beter geweest.

- [Corrie van Binsbergen - Josse de Pauw](#)
- ['over de bergen' in Het Journaal \(B\) : video](#)